

1898

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztőség iroda: Versecz, laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét örökítő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirchnerné felvétel és rendelő irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán lévő Kádics-féle házban) is átvételnek.

Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő: Perjessy Lajos.

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszömlélások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutányosabban számítatik. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyílt térben egy sor 10 kr. — A hirdetésekért kérjük pénteken délig beküldeni.

VI. évfolyam.

Vasárnap 1897. évi november 14-én.

46. szám.

A magyar ipar fejlesztése.

Versecz 1897. nov. 10-én

Még a múlt században, Mária Terézia királyunk uralkodása alatt azt a közgazdasági elvet állították fel az irányadó kormánykörök, hogy az örökös tartományok hivatása az iparral való foglalkozás, Magyarország maradjon nyeresztermelő ország. Ez az elv megtartotta uralmát körülbelül egy teljes századon át, Magyarország közgazdasági helyzetének, vagyonsodásának nem nagy előnyére, sőt határozottan hátrányára.

A jelen század negyvenes éveiben az öntudatára ébredt nemzet belátva a helyzet fonákságát, megmozdult és az országos védegyelet s annak vidéki fiókjai utján kívánta biztosítani a magyar ipar fejlődését és megerősödését. A nemsokára közbejött függetlenségi harc és az azt követő gyászos önkényuralom korszaka csakhamar véget vetettek a különben is több lelkesedést mint tetterőt kifejtett védegyeleti mozgalomnak.

Alkotmányunk helyreállítása után országos kormányunk és a nemzet társadalmi lelkesedéssel és áldozatkészséggel karolták fel a magyar ipar fejlesztésének ügyét. Mily szép, mily elismerésreméltó haladást tettünk e téren, eléggé illusztráltak az 1885. és 1896. évi országos kiállításaink.

Igaz, hogy éppen a legújabb időben bizonyos érdeklentétek támadtak a magyar ipar fejlesztése tárgyában; az agráriusok panaszkodnak azon anyagi támogatás ellen

a melyben az állam az ipart részesíti és több figyelmet, több áldozatot kívántak az östermelésnek; mások azt hozták fel hogy a nagyipar állami támogatásával megbénul, sőt tönkre jut a kisipar és egy hajdan jó módu társadalmi osztály válik proletárrá,

Ezen felfogással szemben mindinkább érvényesül azon nézet, mely szerint a fentebbi ellentétek nem oly kiegyenlíthetetlenek mint a minőknek latszanak. Minél fejlettebb hazánkban a nagyipar, minél több munkás talál ott foglalkozást, annál több fogyasztója van az östermelőnek és megállhat mellettök a racionálisan folytatott kisipar.

A magyar ipar fejlesztésének érdeke tehát mindinkább köztudattá, nemzeti érdekké válik. Bár mennyire haladtunk is iparunk terén az utolsó három évtizedben, ha az országos statisztikai kimutatásokat lapozzuk, meggyőződünk róla, mennyi még a teendőnk, mily hosszú ut még az, melyet az előrehaladás terén meg kell tennünk, hogy közgazdasági egyensúlyunkat megállapítsuk.

A legegyszerűbb, a mindennapi életben használt legközönségesebb czikkekkért, a melyek előállítására szükséges nyersanyag bőven áll rendelkezésünkre, millió és millió forint vándorol évenként a külföldre.

A toll, tinta, papíros, melyek egy háznál sem hiányozhatnak, tulnyomó részben idegen gyártmányok; több millió forint értékű az évi üveg- és palackkárubehozatal; fejsze, balta, kasza, sarló, reszelő, záruk, lakatok, csavarok és hasonló vas-, aczél- és drót iparcikkekkért nem kevesebb mint 11 millió forintot fizettünk a külföldnek a

múlt évben: gazdasági gépekre 15.6 millió forintot ugyanazon évben.

És nézzük a ruházatunkat, házi berendezésünket, bár merre tekintünk, legnagyobb része szükségleteinknek külföldről kerülnek hozzánk.

Igy állván a dolgok, nagyon üdvösnek és elismerésméltónak kell jelezniük azon mozgalmat, melyet hazai iparunk érdekében folyó év október havában az Országos Ipar-egyesület kezdeményezett.

Magyarországot a magyar iparnak kell visszaadni, az a jelszó. Az országos Ipar-egyesület szakbizottságai már eddig is több tanácskozást tartottak annak megállapítása céljából: mely új iparágakat lehetne meghonosítani hazánkban és mily módon volna jobban fejleszthetők a már most is létező egyes iparágak.

A megindított mozgalom iránt élénk érdeklődés nyilvánul. Már az első tanácskozások után mintegy 20 budapesti és bécsi iparos és magánzó bejelentette készségét új iparágak meghonosítására, előkelő berlini körök is nagy figyelemmel kísérik az egyesület kezdeményezését és ennek folytatásáról már most kérnek részletes tudósítást.

Hazai kereskedőinkről előre feltesszük, hogy a magyar ipar fejlesztése érdekében megindult mozgalmat támogatni fogják. Csak egy megjegyzésünk van és ez az, hogy az irányadó körök a főváros mellett a vidékről sem feledkezzenek meg. Példák bizonyítják, hogy iparágak, gyárak, a vidéken is szépen prosperálnak.

Tárcza.

Villamvilágításunk.

(Második közlemény.)

A „Délvidék” eredeti tárczája.

Írta: Szalay Lajos

Multkori cikkemben a villamos izzólámpákkal s azok előállításai módzataival foglalkoztam

Mint említém a jelenlegi izzólámpáknál az üvegtörtek légmentesek és légüresek s hogy kissé drágák az előállítás nehézségénél fogva.

Meglehet, hogy rövid idő múlva már olyan izzólámpákat alkalmazunk, melyeknél az üvegkörte ezen jelenlegi feltétele felesleges lesz, s ennél fogva a lámpák maguk is s a világítás is tetemesen olcsóbb lesz.

Francesco de Vita neve annak az olasznak aki az izzólámpáknál ahelyett, hogy szénszálcákát használja fulgorral praeparált platina sodronyt alkalmaz, s ezáltal állítólag ugyanazon erő felhasználása mellett ötször annyi fényerősséget lehet előállítani, tehát a világítás is a jelenleginek csak ötötredésébe kerülne. Hogy mi az a fulgor? Azt eddig még csak Vita úr tudja valamit bevono szer lesz s hogy tényleg ily sikere lesz-e Vita találmányának azt a jövő fogja megmutatni s tán legközelebb többet írhatok róla.

Az izzólámpák kivül a nagyobb helyi-

ségek, terek s élénkebb forgalmu utcák megvilágítására az iv lámpákat használjuk fel.

Az ivlámpa nem más mint két, csúcsával egymásfelé fordított szénszál, melyen villamos áram megy keresztül s a nagy feszültségű áram következtében a szénszalakon ivhez hasonló erős fény áll elő Ezek a szénszalak persze lassankint elégnék a levegőn, úgy hogy egy bizonyos idő múlva, daczara az áramnak, megszűnik a fény s ezért kell a szénszalakat ujjal pótolni. Nagyon sok függ azonban a szénszál minőségétől és az áramtól is.

Kezdetben közönséges, a rajzolásra használt szénszalakat használtak az ivlámpáknál, ami azonban rendkívül gyorsan elégett s azonkivül a fény is nagyon egyenetlen volt, mint-hogy a szénszalanyaga sem volt egyenetlen. Később a világítógáz előállításánál nyert ugynevezett retortaszén alkalmazták mely már egyenetlesebb fényt adott, jelenleg pedig a szénszalakat finom szénporból állítják elő, amit szirup vagy katrányal kevernek s így egyenetlesen préselik. A jelenlegi ivlámpák egész egyenetlen fényt szolgáltatnak s a szénszalakat egész éjszakan at lehet használni kiváltás nélkül — de csak váltakozó áram mellett, aminőre városunk világítása is be lesz rendezve.

Két féle rendszerű világítás van ugyanis, az egyenáramu és váltakozó aramu

Az egyenáramnál az egyik vezetékben, drótban, folyton pozitív, a másikban folyton

negatív villamosság van, a váltakozó áramnál mindegyik vezetékben hol pozitív, hol negatív villamosság van, s ezen váltakozás perczenként néhány ezeret is kitehet.

Az egyenáramu világításnál amikor az ivlámpa egyik széncsúcsán folytonosan pozitív s a másikon negatív áram megy keresztül, a pozitív szénszál sokkal jobban elhasználódik mint a negatívok, körülbelül másfélszer annyira s míg a pozitív szénszál csúcsa fokozatosan krater formájúra bemélyed, addig a negatív szénszál folyton hegyesebb és hegyesebb lesz. Azonkivül a pozitív szénszál nagyobb világosságot ad mint a negatív, s hogy az így nyert fény jobban levetődjék, a felső szénszalát szoktak pozitív árammal összekötni.

A váltakozó áramnál, minthogy mindegyik szénszalón hol pozitív, hol negatív áram megy át, a kicsücsosodás, illetve bemélyedés egyformán történik, s minthogy a bemélyedés nagyobb arányu, lassankint eltompulnak a szénszalak amellet, hogy elfogynak.

Hogy a szénszalak fogyasztása mellett is meg maradjon az ivfény, arról a szénszalakkal összekötött önműködő regulator gondoskodik, mely a szénszalakat a fogyashoz képest közelebb hozza egymáshoz, mert ha tulságos távol allanak egymastól a szénszalak az áram összeköttetés s így a fény is megszűnik.

Az ivlámpának azonkivül, hogy vele tetemesen nagyobb fényt lehet egy ponton előál-

NAPI HIREK.

Esküvő. Haiser Sándor hólnap, Hetfőn d. e. 11 órakor vezeti oltárhoz Bienerth Mária kisasszonyt. Frommer Armin verseczi birtokos f. hó 23-án d. e. 11 órakor az izr. imaházban esküszik örök hűséget Sparger Riza kisasszonynak. Gratulálunk.

Eljegyzés. Bogdán K. komlósi takarékpénztári igazgató a múlt napokban eljegyezte Stefanovits K. helybeli tekintélyes kereskedő leányát Katicza kisasszonyt. Gratulálunk.

Eljegyzés. Hirschl Ignác helybeli terménykereskedő, és házbirtokos kedves leányát, Jenny kisasszonyt a múlt napokban eljegyezte Garai Adolf a Zoffmann (Milleker) féle első rangú szálloda törekvő bérlője. Gratulálunk!

Nátafalussy Kornél premontrei kanonok, a nagyváradai tankerület királyi főigazgatója — mint azt már lapunk múlt vasárnap számában is jeleztük — a magy. kir. állami főreáliskola megvizsgálására f. hó 5-én városunkba érkezett s múlt szerdán délutánig körünkben időzött. A tankerületében őszinte tisztelet és szeretetnek örvendő főigazgató, — kit a felügyelete alatt álló 14 középiskola tanárai ritka igazságszeretete, s jó szíveért, humánus modoráért annyira szeretnek — több napi látogatása alatt behatóan megvizsgálta városunk ezen egyetlen magasabb rangú tanintézetét, s a tapasztaltak felett teljes megaláztatást nyilvánítt. A tanári testület teljes számmal kísérté ki szerdán este a fehértemplomba utazó főigazgatót a vasúti állomáshoz, sőt a testület két tagja fehértemplomba is elkísérte a kedvelt főnököt, ki egy teljes hónap fáradtságos inspicálás után ma utazik vissza Nagyváradra.

Közigazgatási bizottsági közgyűlés. Városunk közigazgatási bizottságának Pálffy főispán elnöke alatt a múlt kedden tartott közgyűlésében nagy föltűnést keltett Sebestha tanfelügyelőnek azon jelentése, melyben a verseczi gör. kel. szerb felekezeti iskolákkal foglalkozik. Ezen felekezeti iskolákat eddig közel 20.000 frt. évi költséggel a város tartotta fenn, de a millennium idejében tanúsított hazaellenes magatartás miatt a város megvonta a községi segélyt s egyszer s mindenkorra január 1-ig 6000 frtot szavazott meg. Sebestha tanfelügyelő most beható vizsgálatot tartott a nevezett iskolában s konstataulta, hogy 20 gyermek nincs beírva, a beírtak sem járnak iskolába, ismétlőiskola épen nincs, taneszközök, felszerelések teljesen hiányoznak, a magyar nyelvet alig tanítják s könyvük sincs, ahelyett különféle ó-szláv nyelvet kell a kis gyermekeknek tanulni. Ő az előbbi püspöknél sokszor tett jelentést e botrányos állapotok felől, de orvoslást nem talált. Hogy az iskola január 1-jétől felekezeti jellegű marad-e vagy községivé alakul — az iránt a csak pár nap előtt alakult hitközségi választmány még nem intézkedhetett. A közigazgatási bizottság utasította a rendőrkapitányt, hogy az iskolába nem járó gyermekek szülőit bírságolja meg. Dr. Fitz Sándor főorvos jelentésével kapcsolatban, Dr. Haag Aladár felszólamlása után nagy vita indult meg a fölött, hogy Verseczen bizovvós egyének kuruzslással s orvoslással foglalkoznak, Velicsek, aki „Naturarzt“-nak czimezi magát, plane gyógtintézetet tart fenn, rendes orvosi gyakorlatot végez, honorariumokat szed. Sok följelentést tettek ellene a helybeli orvosok. A bizottság utasította a főorvost, hogy Velicsek intézetét s a többi verseczi furdoket is vizsgálja meg tegyen jelentést, hogy esetleg a bizottság és hatóság megtehesse a szükséges intézkedéseket.

litani mint bárminemű más világítótesttel, az az előnye, hogy sokkal kevesebb hőt fejleszt mint akár az izzólámpa, akár a gáz, petroleum vagy gyertya.

Ha egy teremben száz gyertya ég, úgy a terem levegője rövid mulva rendkívül felmelegszik. Ugyanily világosság mellett a petroleum félszerannyira, a gáz hatodrésze, az izzólámpa mintegy husz-harminczad részre, az ivlámpa pedig csak kilenczvened részre melegíti fel a termet — ami színházaknál balitermeknél, vendéglőknél mindenestre megbecsülhetetlen előny, hol a nagy tömeg kilélegzése amúgy is tűrhettelenül teszi rövid idő alatt a levegőt.

Ennyit az ivlámpákról, jövő cikkemben majd a transzformátorok s egyéb berendezésekkel ismertetem meg olvasóimat.

Rendkívül érdekes természeti tüneménynek

voltunk szemtanúi tegnapelőtt (Pénteken) este 9 óra tájban. Tiszta, holdfényes, száraz, de hideg időben kocsin tettünk egy kis utat a városon kívül. Az égboltozatra felpillantva, egyszerre nagy ámulatba estünk. Pontosan északi és déli irányban, kilencz óriási fényugár tört elő két, a láthatár alatt fekvő központból. A keleti oldalon a sötétlő várhegy és kutas hegyorom felett a két oldalról összetalálkozó, egyenletesen szélesedő fényugarak egy látszólagos óriási radiusú körivet alkottak, a nyugati oldalon a sugarak elmosódottsága következtében az iv ezen időben nem volt látható. Tíz óra tájban a nyugati égbolton látszottak jobban a sugarak s itt képződött a látszólagos körív. A városban a tüneményt nem lehetett oly pontosan megfigyelni, a szabadban, a végtelennel látszó síkságon azonban rengkívül meglepte az embert ezen szokatlan ritka látvány. Ezen tüneményt valószínűleg másból is észlelték a nagy magyar alföldön.

Klicska Ilona hárfaművésznőnek f. hó 11-én a vígadó nagy termében a szerb éneklőkör közreműködésével megtartott hangversenye igen jól sikerült, ambár nem jelent meg oly nagy közönség, mint a minőre a rendezők számítottak. A kisasszony kitűnően kezeli hangszerét, sok jól megérdemelt tapsot aratott, éppen úgy a szerb dalárda is, mely ritka szabatosággal adott elő néhány dal.

Városi közgyűlés. Törvényhatóságunk rendes havi közgyűlését f. hó 15-én Hetfőn fogja megtartani. A tárgysorozat fontosabb tárgyai a következők lesznek: A polgármesternek f. é. október hórol szóló jelentése. Törvények kihirdetése. Klotild főhercegnő Ő császár és királyi fenségének köszönőlevele László-gyermekotthon részére a város közönsége által létesített ágyalaptványért. Erdély Sándor m. kir. igazságügy miniszter Ő nagyméltóságának köszönő-irata a legutóbbi kitüntetés alkalmából a város közönsége által hozzá intézett üdvözlő feliratért. A nagyméltóság kereskedelemügyi m. kir. Ministerium rendelete melylyel az egyes adót nem fizető utadó kötelesekről alkotott szabályrendelet jóváhagyatott. A nagyméltóság m. kir. belügyminiszterium rendelete, melylyel a bordélyügy rendezése tárgyában alkotott szabályrendelet jóváhagyatott. Az úgynevezett templomhelye beáradása iránt megtartott árverés eredménye. Hoschl Frigyes és tsai t. h. e. tagok kérvénye a vadászati jog bérlet ügyének újból tárgyalása iránt. A városi tanács jelentése az ital és fogyasztási adó bérlete ügyében. A temesvári m. kir. pénzügyigazgatóság értesítése az elemikart szenvedett földmivelők elleni végrehajtások függőben tartása iránti pénzügyministeri rendelet tárgyában.

Chudy Hugo bűnpörének tárgyalását érdeklődéssel kíséri városunk közönsége, mely a megtévelyedett rendőrtanácsost nagyon jól ismeri még azon időből, midőn közjegyzői iroda vezető, majd városi tanácsos volt Verseczen. A végtagyalásról részletes tudósítást közölnek a fővárosi lapok, így mi röviden csak a következőkre szorítkozunk A törvényszék Chudy Hugot tizenhatrendbeli közokirathamisítással és husz rendbeli hivatali sikkasztással vádolja. Chudy e vádakot kezdettől fogva tagadta s tagadja ma is, de kétségtelen bizonyíték van rá, hogy a rendőrségi pénztarban évek óta őrzött gazdatlan letéteket hamis utalványokra főlvette s hogy sokat sikkasztott abból a pénzből, a mely közvetlenül az ő kezébe került. A kárt 12.335 forintra becsüli a vadhatározat. Talán többet is sikkasztott, de a könyvek és lajstromok utvesztőjében majdnem lehetetlen volt ráakadni az adatokra. Chudy mindjárt a tárgyalás elején fél óraig tartó beszédet mondott, a melyben azt vitatta, hogy őt kriminális uton nem lehet felelőségre vonni, mert azokért a cselekményekért, a melyeket a vadhatározat a terhére ró, már törvényt állott a feyelmi hatósága előtt. Beszélt erőszakról és hatalmaskodásról, a miért az elnök rendreutasította. Erre Chudy kijelentette, hogy ezentul egy szót sem fog szólni, bármit kérdezzenek is tőle. És úgy is cselekedett.

Látogatás a villamvilágítási te'epen. Megígértük olvasóinknak, hogy a villamvilágításra vonatkozó építkezéseket a legnagyobb figyelemmel fogjuk kísérni, s mindent elkövetünk, hogy nemcsak az építkezésről a legrészletesebben, a valóságban teljesen megfelelően, értesíthessük olvasóinkat, hanem azonkívül gondoskodtunk arról is, hogy az, egész villamvilágítási rendszer, az újabb kornak ezen tudományos vívmánya, népszerű, mindenki által könnyen megérthető formában kerüljön olvasó közönségünk elé. Lapunk

mai tárczájában városunk sokoldalulag s alaposan képzett mérnöke már másodszer foglalkozik villamvilágításunkkal s ígérteét bírjuk, hogy a villamvilágításra vonatkozó további dolgokkal is megismerteti olvasóközönségünket Ezenkívül magunk is utána járunk mindennek s pénteken este a szerkesztőség négy tagja kikocsizott a villamvilágítási telepre, hogy megnézze a megkezdődött éjjeli munkálatokat is — az eddig folyó nappali munkálatokat hetenkint egyszer-kétszer eddig is megszoktuk nézni s csütörtökön láttuk, hogy egy kisebb lokomobilt azonkívül dynamo gépet állítanak fel, nagyon természetes tehát, hogy mint újságíró emberek kíváncsiak voltunk mi lesz ebből? Mondhatjuk, meg voltunk lepve, mikor pénteken este kiérkeztünk a telepre. Már a temesvári utról láttuk a gépháznak tündöklő ablakait, s mikor beléptünk a gép és kazánházba, szemünk káprázott a nappali világossággal vetekedő fénytől. A gép és kazánházban összesen négy ivlámpa ragyog, a szerelők, gép és kazánfalazók serényen dolgoznak, a hat kifutó vaskosarban patog a faszén, s kellemes meleget áraszt szét az összes helyiségekben, kívül zakatol a lokomobill, — szinte mese számba megy, hogy Verseczen ilyen látunk. A kazánok fel vannak állítva, kettő vízzel van telve, melyeken az építésvezetés az előzetes hidegvizpróbat tizenhat légnyomással csütörtökön és pénteken kifogástalanul végrehajtotta. A jövő hét folyamán lesz a hivatalos kazánpróba s csak dicséretre szolgál a kazánszerelőknek, hogy mar az előzetes próbák is oly kitűnően sikerültek. Az első, óriási méretű dynamógép szerelése serényen folyik, s két hét mulva az első dynamógép teljesen készen lesz, s azzal a próbákat azonnal megkezdik. Addig elkészülnek a vízvezető és vízlevezető csatornák is, s mint értesülünk, ha a nappali fagy tovább tart, meleg vízzel fognak esetleg tető alatt a csatornákon dolgozni. Mig az első dynamógéppel a próbák fognak folyni, azalatt készen lesznek a második s harmadik dynamógéppel is, úgy hogy amint azt már régen jeleztük karácsonyra meg lesz a városnak a villamvilágítása. A telepen felállított ivlámpák mindegyike nyolczszáz gyertya erősséggel bír s az egyenletes fény egész nappali világosságot terjeszt. A városi ivlámpák mindegyike ezkerétszáz gyertyavilágításnak fog megfelelni, s a telepen szerzett tapasztalataink arról győznek meg bennünket, hogy világításunk rendkívül fényes lesz. A városban jelenleg a transzformátorok felállításával és a varoshaza tájékan felállítandó kandelaberekhez vezető kábelek fektetésével foglalkoznak. A legmelegebben ajánlhatjuk olvasóinknak, hogy a nagy hideg daczára, ne sajnáljanak a villamvilágítási telephez valamelyik este egy sétát megtenni, biztosíthatunk mindenkit, hogy ők is ép oly megaláztatott fognak távozni onnét mint mi.

Szöllőbirtokosaink figyelmébe. Említettük már lapunk előző számaiban, hogy az „Agrár-bank“ versecz és vidéke szöllőbirtokosait különös figyelmében részesíti, s hogy megbizottla id. Markovits György ny. őrnagy a kölcsönökre vonatkozólag minden szükséges felvilágosítással szolgál. Eddig már 28 szöllőbirtokos vette igénybe a megbizott közbenjárását. Nem szükséges tehát közvetlen Budapestre az igazgatásához fordulni, elég ha a felek Markovits őrnagnál jelentkeznek és kívánságaikat előadják.

Képes levelező lapok. A Kirchner-fele műintézet, lapunk kiadói hivatala, mely már eddig is számtalan művészi kivitelű, sok színnel nyomott lythografikus munkákat készített, a múlt napokban képes levelező lapokat bocsátott arába, melyek Versecz színezett látképét ábrázolják. Egyelőre kétféle levelezőlap jelent meg. Egy levelező lap ára 5 kr. Kaphatók a Kirchner-fele papirkereskedésben az Andrássy sétán és iskolautca sarkán.

Halmos János budapesti polgármester lelkesítő és szép példája, melylyel idegen hangzású nevét magyarra változtatta, városunkban is viszhangot keltett azon nem magyar névvel bíró, de testétől lelkestől magyar intelligens polgárok közt, kik nem félnek az előítéletekkel harczba szállani s nem félemliti meg őket a körülmény, hogy esetleg kigyót, békát kialtanak reájuk. Mint hírlík, egyszerre tobben fogják neveiket megmagyarosítani, mint megtették azt állami főreáliskolánk derék tanárai. A szép elhatározashoz lelkünkől gratulálunk.

Hazafias derék község. Petrovosszellő azon derék hazafias község, melytől példát vehetnének mások is. A neve idegen hangzású. lakosai túlnyomóan idegen ajkuak, magyar alig akad köztük és ezek a magyarul nem tudó emberek

a minap szép példáját adták a magyar hazafiságuknak. Száz koronát küldöttek föl a kultuszminiszterhez azzal a kérelemmel, hogy tüzze ki ezt pályadíjjal egy olyan nyelvtanra, melyből a legkönnyebben és leggyorsabban lehet magyarul tanulni.

Kinevezések. A fehértemplomi kir. törvényszék Demeter Szilárd verseczi ügyvédet a magyar-szerb nyelvre és dr. Coca Sándor száskabányai ügyvédet a magyar-román és magyar-német nyelvekre állandó tolmácsokul nevezte ki.

Rövid hírek. A verseczi korcsolyaegylet rendez évi közgyűlését folyó hó 21-én, vasárnap, fogja megtartani. — A verseczi bortermelők dalárdája november 27-én hangversenyyel összekötött táncmulatságot rendez a Glückmann-fele vígadóban. — A Zoffmann Garai-fele szállodában ma este Carmellini bűvész tart előadást. — Az Andrassy-téren fekvő Hirschl-fele sarokházat a múlt napokban Lengauer Fetencz vette meg 16.550 frtért. — A délvidéki színiszövetkezet Peterdy igazgatása alatt álló színtársulata a múlt vasárnap tartotta meg utolsó előadását városunkban s Nagy-Becskerekre utazott, hol Szalvini olasz társulatának vendégszereplésével kezdték meg a színi évadot.

A vidéki malomiparosok között tekintettel a jelen állapotokra legutóbbi időben mozgalom indult öröklépeségük reducálása miatt. Ennek oka leginkább az volt, hogy a fővárosi malmokkal való versenyt fenntarthassák. Csatlakozott egy véleményileg mint tetteleg is ezen reducáláshoz a helybeli kiviteli gőzmalom részvénytársaság is amennyiben öröklépeségét 40%-ra reducálta. Az ő buza jelenleg városunkban teljesen kifogyott, úgy hogy a malmok kényszerítve vannak-vevőiket jól akarván kiszolgáltatolabb eső helyekről drága pénzen szerezni be buzakészletüket. Az idei buza liszt tartalma és minősége oly silány, hogy belőle a híres magyar fehér lisztet előállítani lehetetlen. Ugy a buza mint a liszt ára ismét dragul és tanácsos még jó időben szerezni be a hazi szükségletet.

Az elnyomott románok. Sztatisztikai kimutatások szerint 1881-től 1890-ig 2781-ről 3289-re emelkedett hazánkban amaz iskolák száma, a melyeknek tannyelve a román. Van a románoknak azonkívül öt tanító-képző intézetük, öt gimnáziumok és nagyszámú polgári és leányiskolájuk, a melyekben kizárólag csakis románul tanítanak, 1894-ben 41 román pénzügyintézet alakult két millió alapitőkével és ugyanakkora tartalékalappal, melyeknek célja a román nép érdekeinek előmozdítása; 1872-ben ellenben még egyetlen egy pénzügyintézet sem volt. — A románok közül csak 6-9 százalék beszél magyarul, míg 25 százalékjuk tud németül. Már egyedül ezekből a számadatokból is kitűnik, mi igaz az állítólagos erőszakos magyarosítás legendájából.

Csángóinkról. A visszakerült bukovinai csángók Magyarországon való letelepedésük óta valószínűsége a fájdalom-gyermekei országunknak. Árterületen letelepítve, évről-évre a Duna kiöntéseinek és a belvizek pusztításainak vannak kitéve. Veszedelemük azonban még egy évben sem öltött akkora mérvet, mint az idén. Még június végén is heteken keresztül árvízvédelmi munkákkal kinlódta, a helyett, hogy kenyerüket kereshették volna. Míg azonban a töltéseket hősiessé megvédtek a Duna hullámai ellen, addig a belvizek végkép elpusztították határaikat. Így nevezetesen Székelykevé, mely 3500 lelket számlál, az idén egy szem gabona-termés sem volt. Nem esoda tehát, hogy habár a szegény emberek réme, a tél még be sem köszöntött, a lakosság egy része már is nyomorba került. A kormány megtesz minden lehetőt, csak a múlt héten osztatott ki Székelykevé 1270 métermázsza ingyenes vetőmagot; a „Jó-szív“ egyesület pedig ezer forintot küldött a leginségesebb családok segélyezésére. Azonban mindez elégtelen. A szegények élelem, tüzelőanyag és ruházat nélkül mennek eléje a télnek s a legnagyobb inségre lehetnek elkészítve, melyből főként bőségesen ki fog jutni a szájalomra méltó 350 szegény iskolásgyermekeknek, kik rosszul táplálva, rongyokba burkolva, meztláb keresik fel az iskolát. Bizalommal kérjük az emberbarátokat, hogy az utóbbiakon ócska rubák, gyermekektől elnyúlt lábbeliek küldése által segítenek. Ilyenmül küldeményeket kérünk bérmentesen a kath. plébánia vagy a községi előjáróság címére Székelykevére (Temesmegye) küldeni.

Jegyzői vizsgák. A Temes varmegyének f. hó 5. és 6-án megtartott jegyzői szigorlatokra 13 jelölt jelentkezett. Az eredmény nem kielégítő, a mennyiben a 13 közül csak 7 képesített. A vizsgáló bizottság tagjai voltak: K a b-

debo Gergely, alispán-helyettes elnöklete alatt Kovácsics Gyula árvasz. elnök, dr. Breuer Armin tiszti főorvos, Vertán Péter, anyakönyvi felügyelő, Jeszenszky János főszámvévő, dr. Sztura Szilárd tb. főügyész, Palér Ignác p. ü. titkár, Lang Istvan s. tanfelügyelő, Florentiu Aurél és Miskovics György községi jegyzők és Zimányi Endre szolgabíró, mint bizottsági jegyző. — A vizsgalató jó eredménnyel letették: Egyed I. Ifkovits Daniel, Hell Károly, Rosenthal Sándor, Köfalusi Vilmos, Csók Sándor és Stojits Iván.

Hivatás áldozata. Orv-vadászokra lesett Petko Illés knézi csász. Hurokra is akadt négy orv-vadász, a kiket Petko üldözöbe vett. Három azonban szerencsésen menekült. A negyediket sikerült azonban letartóztatni. Mikor már hazafelé indultak, a kézre kerített orv-vadász dulakodni kezdett Petkóval a kinek elsült dulakodás közben a puskája és a lövés jobb czombjába furódott. Petko tegnap kiszenvedett.

Gyilkosság, vigyázatlanság. Borzasztó szerencsétlenséget jelentenek Teregováról Jovieszku Demeter ottani lakos nyulat akart löni, s e helyett meglötte Pohab teregovai gazda feleségét, kibe 24 serét hatolt be, melyeket dr. Schöffner Ernő tavolított el. Ennek daczára sem sikerült az asszonyt megmenteni. A tettest elfogták.

A temesvári kereskedelmi és iparkamara 1896. évi jelentése 191 oldal terjedelemben most hagyta el a sajtót. A jelentés négy fejezetre oszlik: 1. Növény- és állat termékekkel való kereskedelem 2. Ipar. 3. Forgalom. 4. Törvényhozás, jelszolgáltatás, közigazgatás. A jelentés részletesen ismerteti a délvidék közgazdasági életét és bő, kimerítő tájékoztatást nyújt a közgazdaság minden ágában észlelhető haladásról, stagnálásról vagy haladásról — nem mulasztva el egyszerűsége megjelölni a módot, hogy miként volnának a bajok törvényhozási vagy kormányhatósági uton orvoslandók. Az érdekes jelentésre még visszatérünk.

A Horgony-Pain-Expeller igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos már több mint 27 év óta mindig készletben van, Hátfájásnál, csipfájdalom, fejfájásnál, köszvényél, csúznál stb. nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapítóhatásuaknak bizonyultak, sőt járványkórna, minő: a kolera, hányóhasfolyas, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő háziszerré jó eredménnyel használtatott bedörzsölésként az influenza ellen is és 40 kr., 70 és 1 frt, üvegenkénti árban a legtöbb gyógyszerárban készletben van, hanem bevasárlás alkalmával mindig határozottan: mint „Richter-fele Horgony-Pain-Expeller“ vagy „Richter-fele Horgony-Liniment“ kérendő és a „Horgony“ védjegyre kérünk figyelni.

Irodalom.

A Divat Ujság negyedik évének 21. számát ma küldötte szét a kiadóhivatal, Nyolczoldalas, nagy folapjainak minden oldala már a téli divat újdonságaival van tele. 1897 telének divata oroszos. A francziák orosz szerető láza a divatban is kifejezésre jutott s ennek tulajdonítható az orosz sapka, bluz és prémes dalmányka. A szöveg magyarozatát kiegészíti a minden számhoz mellékelt duplaoldalos nagy szabá-mintaív. A hónap elsején megjelenő Divat Ujsághoz szines divatképet és négyoldalos kézimunkamellékletet is csatolnak. A szines divatképen négy gyönyörű öltözet van, míg a kézimunkamellékletet a szorgos női kezeket foglalkoztató számos magyarozó szöveggel tarkított kép és minta borítja. A hónapontint kétszer megjelenő ujság minden számához szorakoztató melléklet is járul, telve hasznos rovatokkal, az előfizetőket érdeklő tudnivalókkal. A Divat Ujság előfizetési ára negyedévre, a postán való megküldéssel egy forint tíz krajczár. Megrendelhető a kiadóhivatalban: Budapest: VIII. Rökk Szilárd utca 4.

Minden gondos háziasszony bizonyára örömeveszi tudomásul a „Háztartási Napló“ megjelenését, a könyv a háziasszony észszerű gazdálkodását elősegíti, de lehetővé teszi azt, hogy kevés fáradsággal, csupán egy-egy szám bejegyzése által, kiadásait s bevételeit mindennap pontosan egybevetesse; A „Háztartási Napló“ világosan kimutatja, hogy a szükséges lakás berendezések, elelmi cikkek, tisztogatás, javítás ruházat, egy-egy gyermek neveltetése, szorakozás, utazás, jötekonyság, gyógykezelés, kerteszkedés, gazdálkodás, cseledfizetés stb. mennyibe került

külön-külön. Ezen részletes kimutatás hű képét adja költségezésünknek és így abból okulást merithethetünk a jövőre. Ezenkívül igen sok hasznos jegyzék lapokat tartalmaz, Ennek a valóban hézagpótló könyvnek hangzatos szavakkal való ajánlása, felesleges és hisszük, hogy az a házi asszony a ki férje jövedelmét ismeri s költségezésiben a megengedhető korlátokat átlépni nem akarja, nehogy a családfáre öntudatlanul bajt hozzon, esetleg helyreépíthetetlen kárt okozzon, — bizonyára sietni fog a „Háztartási Napló“ megszerzési. A „Háztartási Napló“ e hó folyamán jelenik meg csinos kiállításban. 1 frt előleges beküldjének bérmentve küldi el a „Máramarosi Híradó“ szerkesztősége M.-Szigeten.

Szerkesztői levelezés.

— x y z — Meggyőződhetett arról lapunk mult heti számából is, hogy mi tisztán az objectivitas terén maradtunk, midőn a „Naturarzt“-ok ügyét minden személyeskedés teljes kizárásával tárgyaltuk. A „Neue Werschetzer Zeitung“ nyílt terezőjének, vagy nyílt terezőnek hangján bizony mi nem fogunk válaszolni. Ignoráljuk a személyes támadásokat, mert bizonyos egyének nem sértethetnek meg senkit. Derék orvosi karunk méltatlan meghurcoltatását azonban ezental sem fogjuk szó nélkül hagyni s abba az ügybe a közel jövőben más fórumok is bele fognak szólni. Hangsúlyozzuk ismételtlen hogy mi a mi Riklínusainknak éppenséggel nem vagyunk s nem voltunk soha ellenségei, sőt ellenkezőleg a legjobb barátai, de az ezen lepel alatt üzött túlkapasokat minden időben legjobb meggyőződésünk szerint fogjuk ostorozni. A gorbomba személyeskedő támadások felett mosolyogni fogunk mert azokat elítéli minden művelt ember.

Nyilttér.

A selyem el van égve!

ezt szokták a hölgyek mondani, ha az illető ruha darabok igen sokszor már a 2-ik 3-ik viselet után a hajtásokban elhasadnak vagy mint a vatta szétmálnak; ezen jelenség nem a „véletlen által okozott“ elégés! hanem a selyem, hogy az vastagabbnak s még is olcsónak tűnjék fel, tudatosan leszen **czinn-és phosphor-savval** páczolva, melyek a nyersselyem érszállait mintegy szétrázzák; az ilyenmül festési eljárást „**Megterhelésnek**“ nevezik! mentül jobban óhajtják a selymet megnehezíteni, annál több **czinnfürdőn** megyen az keresztül, hogy az ezen mérget tökéletesen magába szívja. Az így festett selyem — a **legnemesebb szövés!** — a halálsírját tehát még mielött az a szövészkre kerülne, már is magában rejti. Az ilyen szálakból készült **ugy nevezett** selyem szöveteknek, rövid használat után természetesen szakadozniuk kell mint a gyújtó kanóznak a szerint amint azok többé avagy kevésbé terheltek meg. — A drága öltözék (készítési díjjal együtt) tökéletesen értéktelen. Az én **valódi selymeimből** szivesen küldök postafordultraival **porto s vámentesen** mintákat.

Henneberg G. (cs. és kir. udvari szállító) selyemgyárai, Zürichben.

Felhívás.

A tulajdonunkat képező „Kornélia fürdő“ uszodájának felügyelője és úszomestere ez allását e napokban el fogja hagyni s a felügyeletére bizott fehérműveket át kell adnia. Tisztelettel felhívjuk tehát mindazokat, a kik fehérműveket megörzés czéljából rabiztak, hogy **Hétfőn** vagy **Kedden 15 és 16** án az uszodában megjelenni sziveskedjenek, akkor történik ugyanis a fehérműk átadása.

Mély tisztelettel

Adler Vilmos és fia.

8351. szám. — 1897. tkvi.

Árverési hirdetmény.

A verseczi kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírró teszi, hogy Breinich Sebestyén és Borbála verseczi lakosok javára Győrin Vita elleni 300 frt. tőke, ennek 1891 évi december hó 28-tól járó 6% kamatja 37 frt. 45 kr. eddigi ezuttal 10 frt. 50 kr-ban meghatározott költség továbbá esatlakozást nyert Petrovits György javára 45 frt. 30 kr. tőke, ennek 1894. évi február hó 13-tól járó 6% kamatja 38 frt. 60 kr. eddigi költség, végül Ilkies Jára javára 137 frt. 13 1/2 kr. ennek 1896. évi január hó 17-től járó 5% kamatja 46 frt. költség kielégítése végett végrehajtató költségre Győrin Száva késedelmes vevő kára és veszélyére az 1881 évi LX. t.-cz. 185 §-a értelmében az árverést újolag elrendelte s körvényező költséget 9 frt-ban megállapította.

A fehértemplomi kir. törvényszék területén fekvő s a Versecz város 13009 sz. tkvben ir. A I 16967, 17308, 17313, 18285, 19635, 19690, (21066—21068) hr sz alatt felvett ingatlanok 211 frt-ban megállapított kiküirtási árban 1897. évi november hó 30-ik napján délelőtti 9 órakor ezen kir. bíróság árverelő helyiségében megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fognak eladás alá kerülni, u. m.:

1. Ha a megállapított kiküirtási árban felüli igéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött ingatlan a kiküirtási árban alól is eladatni fog.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át, vagyis 211 frt. 20 kr. köszpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. november 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. R. 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküirtott kezéhez letenni, vagy

az 1881. 60. t.-cz. 107. §-a értelmében bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átiszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. járásbírószék telekkönyvi irodájában és a község előljáróságánál megtekinthetők.

Verseczen, 1897. évi szeptember hó 25. ik napján.
A kir. bíróság mint tkvi hatóságánál.

Paulovics, kir. járásbíró.

Elsőrangú hazai gyártmány.

Gőzczeplők

Pontos czim:
Első Magyar

Gazdasági gépgyár

részvény-társulat
Budapest.

Magyarország legnagyobb és egyedüli
gazdasági gépgyára
mely a gazdálkodáshoz szükséges
összes
gazdasági gépeket gyártja.

Megrendelések megtétele előtt kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni.

Részletes árjegyzékkel és szakzerű felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Szecskavágók. Morzsolók.

Borpresek. Vetőgépek. Ékek.

7028. szám. — 1897. tkvi.

Árverési hirdetmény.

A verseczi kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár javára Katalon György elleni végrehajtási ügyben 98 ft. 67 kr. tőke, ennek 1897. évi február hó 4-től járó 6% kamatja 6 ft. 25 kr. eddigi, 9 ft. 80 kr. jelenlegi költség, továbbá esatlakozást nyert „Verseczi takarékpénztár” javára 250 ft. tőke 20 ft. 10 kr. költség és 29 ft. 30 kr. tőke kielégítése végett az árverést elrendelte.

A fehértemplomi kir. törvényszék területén fekvő s a Kis-Zsám község 355. sz. tjkvben írt A 1 sorsz. (783, 784) hrsz. továbbá a 2 sorsz. (890, 891) hrsz. ingatlan 669 ft-ban megállapított kikiáltási árban 1897. évi december hó 4 ik napján délelőtti 9 órakor Kis-Zsámon a községi előljárósági irodában megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni, u. m.:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felüli ígéretet senki sem tenne, az árverésre kizárólag ingatlant a kikiáltási áron alól is eladatulni fognak.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 66 ft. 90 kr. készpénzben, vagy az 1881. évi 60. törvény-cikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. nov. 1-en 3333. sz. ... kelt I. M. R. S. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kikiáltott kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átiszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt a kir. bíróság telekkönyvi irodájában és a község előljáróságánál megtekinthetők.

Verseczen, 1897. évi augusztus hó 20-ik napján.
A kir. bíróság, mint tkvi hatóságánál.

Paulovics, kir. bírós.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házi-szer ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik küszvénynek, csúsznál, tagzsárgatásnál és meghűléseknel és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakarta Horgony-Liniment olnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni, 40 kr., 70 kr. és 1 ft. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerertárban készlethen van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbirtékú utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyos üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

A Kirchner-féle könyvnyomda tulajdona s nyomása. Versecz.

Öreg és ifjú férfiaknak!

A legjobb és legkísérletesebb pótlékok
Copaivá-Gubeba és Santál-gyöngyökhöz, Zink-befecskendezéshez.

Dr. Müller fitörzsorvos Injection Pilulai, orvosi rendelvény szerint készítve orvosok által kipróbálva a **nyákhártyák** mindennemű betegsége (kifolyás) ellen, gyors és kitűnő eredmény. A legidültebb bajoknál is teljes sikerrel alkalmaztatik utóbajok nélkül. **Az eredmény gyakran már pár napi használat után bekövetkezik.**

A szer ára pontos orvosi használati utasítással Nro. I. újonnan keletkezett bajoknál 1 ft. 60 kr.; Nro. II. idült eronikus bajoknál 2 ft. 50 kr. Postán küldve 25 kr. pakolási költség.

Az egyedüli fő- és kiegészítő-raktár: **Szt. György-Gyógytár, Bécs, V 2., Wimmer-utca 33. sz.**, hová minden megrendelés küldendő. — Kérjük ezt a hirdetést kivágni és eltenni.

5659. szám. — 1897.

Makkoltatási árverés.

Az alulírott m. kir. erdőgazgatóság közhírré teszi, hogy a kerületéhez tartozó mosniczai m. kir. erdőgazgatóságban termelt tolgymakk a jövő évi márczius hó végéig használható téli legelővel együtt folyó évi november hó 20-ik napján délelőtti 10 órakor a mosniczai erdőgazgatóságnál szóbeli és írásbeli nyilvános árverés utján a legtöbbet ígérőnek elfogadatulni. Kikiáltási ár:

1. a mosnicza-bisztrai erdő 3693 holdja, 146 ft.
2. a mosnicza-zábrani erdő 145531 " 1993 "
3. a gyiroki erdő 43812 holdja . . . 506 "

Az árverés először részletenként, azután pedig a háromerdőszre együttesen fog megtartatulni.

Az 50 kros bélyeggel ellátott írásbeli ajánlatok, melyekhez bánatpénzül a kikiáltási ár 10%-a esatolandó, lepecsételve a borítékon „Ajánlat a mosniczai makkra” jelzéssel ellátva, a m. kir. erdőgazgatósághoz Mosniczara, u. p Temesvár-Gyárvaros czimzendők, azokban a megajánlott haszonbér számokkal és betukkel kirírandó, valamint azis kinyilatkoztatandó, hogy ajánlattevő az árvezési és szerződési feltételeket ismeri s azokat elfogadja.

Az árverési és szerződési feltételek az alulírt erdőgazgatóságnál és a mosniczai erdőgazgatóságnál megtekinthetők.

Utajanlatok elnem fogadatulnak.

Lugoson, 1897. évi november hó 11-én.

M. kir. erdőgazgatóság.

Alapított 1858.

Budapesti Szivattyu- és Gépgyár Részvény-Társaság

(ezelőtt WALSER FERENCZ)

BUDAPESTEN, VI. ker., Külsőváci-ut 45. sz.

Sürgönyczim: **SZIVATTYUGYÁR BUDAPEST.**

GYART:

mindenféle gőzgépet, Schmidt-féle forrgőzmotorokat (10% szénmegtakarítás), petroleum- és benzín-motorokat. Keretfűrészeket, körfűrészeket és csertöröket. Gőzkazánokat, előmelegítőket, tartányokat. Hidakat és egyéb vasszerkezeteket. Mindenféle **szivattyukat** gőz-, szij-, és kézi hajtásra valamint villamos üzemre. Artézi kutfelépítményeket vasból. Tűzfecskendőket és vízszállítókat, tűzoltósági felszerelési tárgyakat. Köztisztasági szereket, öntöző-kocsikat, sárkaparó és seprőgépeket, hóekéket és uthengereket. Egészségügyi szereket, mint gőzfertőtlenítő készülékeket és teljes fertőtlenítő telepeket, pöczegődör tisztító készülékeket. Vas- és ércöntvényeket, harangokat. Keményöntésű aczélfelületű tűzrostélyokat egyenes és kigyóalakban, valamint polygon rostélyokat.

LÉTESIT: vízműveket, csatornázásokat, vízvezeték és légszeszberendezéseket, központi fűtéseket.

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve küldetnek.

Dr. Högyes korszakos találmánya Asbest-talpbélés

Nines bőrkeményítés!
Nines lábizzadás!
Nines meghülés!
Nines semmiféle lábbaj!

Követeljük az **Asbest-talpbélés** czipészeinktől.

Felnőtteknek 35—45 számig tuczatja 12 ft., párja 1 ft. 20 kr.
Gyermekeknel 20—34 számig tuczatja 8 ft., párja 60 kr. csak utánvét mellett.

Dr. Högyes találmányát szabadalom védi minden országban. — Bővebb felvilágítást készséggel ad

Az „Első magyar asbestáru-gyár”
Budapest, VI., Sziv-utca 18. szám.

Verseczen kizárólag: Zeller Mátyás úrnál kapható.

Az 1895. évi caira s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel s arany éremmel kitüntetve. — Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb korodákban kitűnő sikerrel használt külszer.

Reuma szesz

biztos s kiváló gyors hatása a test bármennemű csúsz bántalmait, u. m.: **köszvény, csúz, rheuma, ischiás, asztma, stb.** ellen.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültébb eseteknel is már egyszeri bedörzsölésnel a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog-fejtáját 5 perc alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással **1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 fillér.**

Főraktárak Budapesten: **Török József** ur gyógyszerertárban király u. 12 és **dr. Egger A.** ur gyógyszerertárban vázi-köut 17. — Verseczen: **Küchler Béla** ur gyógyszerertárban. — Ugyiszintén a főváros összes a vidék csaknem összes gyógyszerertárban, valamint a készítő

Widder Gyula

gyógyszerésznél.

S.-A.-Ujhely, 166. szám.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.